

Αυτοφυή δασικά φυτά που παράγονται σε ελληνικά φυτώρια

Παραγωγή - Ιδιότητες - Χρήσεις

Δρ Αλέξανδρος Ελευθεριάδης

International Forestation Initiative

Κόνιτσα – Μπουραζάνι (12 – 13 Νοεμβρίου 2021)

Κυριότερα αυτοφυή δασικά είδη που παράγονται στα ελληνικά φυτώρια για δασικούς/αισθητικούς σκοπούς

ΚΩΝΟΦΟΡΑ
<i>Abies borisii-regis</i>
<i>Abies cephalonica</i>
<i>Cupressus sempervirens</i>
<i>Juniperus communis</i>
<i>Juniperus oxycedrus</i>
<i>Picea excelsa (abies)</i>
<i>Pinus brutia</i>
<i>Pinus halepensis</i>
<i>Pinus pinea</i>
<i>Taxus baccata</i>

Κυριότερα αυτοφυή δασικά είδη που παράγονται στα ελληνικά φυτώρια για δασικούς/αισθητικούς σκοπούς

ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ	
<i>Acer platanoides</i>	<i>Fraxinus angustifolia</i>
<i>Acer pseudoplatanus</i>	<i>Fraxinus ornus</i>
<i>Aesculus hippocastanum</i>	<i>Juglans regia</i>
<i>Alnus glutinosa</i>	<i>Ostrya carpinifolia</i>
<i>Betula pendula</i>	<i>Platanus orientalis</i>
<i>Carpinus betulus</i>	<i>Quercus pubescens</i>
<i>Castanea sativa</i>	<i>Quercus ilex</i>
<i>Celtis australis</i>	<i>Quercus coccifera</i>
<i>Ceratonia siliqua</i>	<i>Sorbus aucuparia</i>
<i>Cercis siliquastrum</i>	<i>Tilia platyphyllos</i>
<i>Fagus sylvatica</i>	<i>Ulmus campestris</i>

Κυριότερα αυτοφυή δασικά είδη που παράγονται στα ελληνικά φυτώρια για δασικούς/αισθητικούς σκοπούς

ΘΑΜΝΟΙ	
<i>Arbutus unedo</i>	<i>Nerium oleander</i>
<i>Buxus sempervirens</i>	<i>Phyllirea latifolia</i>
<i>Colutea arborescens</i>	<i>Pistacia lentiscus</i>
<i>Cornus mas</i>	<i>Prunus laurocerasus</i> *
<i>Coronilla emeroides</i>	<i>Pyracantha coccinea</i>
<i>Corylus avellana</i>	<i>Rhamnus alaternus</i>
<i>Cotinus coggygria</i>	<i>Rosa canina</i>
<i>Crataegus monogyna</i>	<i>Rosmarinus officinalis</i> **
<i>Euonymus europaeus</i>	<i>Spartium junceum</i>
<i>Erica arborea</i>	<i>Sambucus nigra</i>
<i>Ilex aquifolium</i>	<i>Tamarix perviflora</i>
<i>Laurus nobilis</i>	<i>Viburnum opulus</i>
<i>Medicago arborea</i>	<i>Viburnum tinus</i>
<i>Myrtus communis</i>	<i>Vitex agnus castus</i>

Διευκρινήσεις για τους πίνακες

- Δίνεται βαρύτητα σε κωνοφόρα, πλατύφυλλα δένδρα και θάμνους, και στις όχι και τόσο κλασσικές και γνωστές ιδιότητες (πχ ύψη, ανθοφορίες κλπ)
- * Το *Prunus laurocerasus* (δαφνοκέρασος) αναφέρεται ως ιδιαίτερο φυτό της ποντιακής παράδοσης (ροδάφινο, ροδάφνον).
- ** Το *Rosmarinus officinalis* αναφέρεται συνήθως ως πόα.

ΚΩΝΟΦΟΡΑ

Abies borisii-regis (Ελάτη υβριδογενής)

- Ιδιαίτερα βραδυαυξές
- Δυσκολία εύρεσης σπόρου
- Όξινα εδάφη
- Σκιάφυτο
- Χρήση ως χριστουγενν. δένδρο
- Δεσπόζει μόνο του σε κήπους και παρτέρια

Cupressus sempervirens

(Κυπαρίσσι)

- Μέτρια βραδυαυξές
- Δυσκολία σε εξαγωγή από έδαφος, και διατήρησης σε γλάστρα
- Ξηρανθεκτικό, ολιγαρκές
- Χρήση και ως φυτοφράχτης
- Δεσπόζει με το ύψος του
- Προσοχή στα αστικά περιβάλλοντα, επιπολαιόριζο (ρίψεις από δυνατούς ανέμους)

Picea excelsa (abies)

(Ερυθρελάτη)

- Σχετική δυσκολία εύρεσης σπόρου
- Πιο ταχυαυξές από το έλατο
- Φτάνει σε μεγάλα ύψη
- Όξινα αλλά και αλκαλικά εδάφη
- Σκιάφυτο, αλλά αντέχει περισσότερο από το έλατο στο φως
- Χρήση ως χριστουγενν. δένδρο
- Δεσπόζει μόνο του σε κήπους και παρτέρια

Pinus pinea

(Πεύκη η κουκουναριά)

- Δυσκολία σε εξαγωγή από έδαφος, οπωσδήποτε θερμοκήπιο μετά
- Ο σπόρος χάνει γρήγορα την φυτρωτικότητα
- Μέτρια ανθεκτικό στην αλατότητα
- Από τα πιο θερμόβια πεύκα, σε θερμοκήπιο τα μικρής ηλικίας
- Φωτόφυτο
- Κόμη σφαιρική και ομπρελοειδής
- Ιδανικό για αλέες σε πόλεις ή για μικρές συστάδες

Taxus baccata

(Ίταμος)

- Μέτρια ταχυαυξές
- Δυσκολία εύρεσης σπόρου, προτιμάται αναπαραγωγή με μοσχεύματα
- Επιτυχία στην εξαγωγή από έδαφος
- Ποικιλία εδαφών με προτίμηση στο όξινο
- Σκιάφυτο
- Επιδέχεται κλάδεμα
- Χρήση και σε φυτοφράχτες

ΠΛΑΤΥΦΥΛΛΑ

Acer pseudoplatanus

(Σφένδαμος ο ψευδοπλάτανος)

- Ταχυαυξές
- Εύκολη φύτευση
- Ποικιλία εδαφών, βαθιά, απαιτεί εδαφική και ατμοσφαιρική υγρασία
- Σκιοφύτο σε νεαρή ηλικία
- Χρήση για σκίαση και χρωματική ποικιλία

Aesculus hippocastanum (Ιπποκαστανιά)

- Ιδιαίτερα ταχυαυξές
- Εύκολη φύτευση, συλλογή
- Μύκητες στη στρωμάτωση των σπόρων
- Ποικιλία εδαφών, απαιτεί εδαφική και ατμοσφαιρική υγρασία
- Σκιάφυτο σε νεαρή ηλικία (ξηράνσεις Αυγούστου)
- Χρήση για σκίαση και χρώματα ανθέων
- Προβλήματα με πτώση καρπών σε αστικά περιβάλλοντα

Carpinus betulus

(Γαύρος)

- Μέτρια ταχυαυξές
- Εύκολη φύτευση
- Ποικιλία εδαφών, προσαρμόζεται καλά σε αρδευόμενα αστικά εδάφη, όχι αλατούχα
- Χρήση και για σκίαση
- Ως σχετικά στενόκωμο, χρήση σε αλέες, πεζοδρόμια, μικρά πάρκα

Celtis australis

(Κελτίς, Μελικουκιά)

- Ταχυαυξές
- Ποικιλία εδαφών, προσαρμόζεται καλά σε αστικά εδάφη
- Ανθεκτικό στη ρύπανση
- Χρήση και για σκίαση
- Μεγάλη κόμη, προβλήματα με σήκωμα δαπέδων και πλακακίων από τη ρίζα

Cercis siliquastrum

(Κουτσουπιά)

- Μέτρια ταχυαυξές
- Στρέβλωση κορμού, απαιτεί καλή στήριξη
- Ποικιλία εδαφών, προσαρμόζεται καλά σε αστικά εδάφη, ξηρανθεκτικό
- Χρήση και για αλέες, δρόμους, πάρκα
- Μικρή κόμη, ιδιαίτερης αισθητικής αξίας την περίοδο της άνθησης, έως αδιάφορο την περίοδο της καρποφορίας

Fraxinus ornus

(Φράξος, Μελιός)

- Μέτρια ταχυαυξές
- Στρέβλωση κορμού ως νεαρό φυτό
- Ποικιλία εδαφών, προσαρμόζεται καλά σε αστικά εδάφη, ξηρανθεκτικό
- Ιδιαίτερης αισθητικής τα φθινοπωρινά χρώματα
- Χρήση και για αλέες, δρόμους
- Μεσαία κόμη, χρήση ακόμα και σε μικρούς δρόμους πόλεων

Platanus orientalis

(Πλατάνι το ανατολικό)

- Ταχυαυξές
- Ευκολία συλλογής σπόρου και παραγωγής
- Υδροχαρές, προτιμά βαθιά εδάφη
- Κλασσικό φυτό για ανάδειξη τόπων και σκίαση
- Πιο πυκνή κόμη από το υβρίδιο
- Ιδιαίτερα αλλεργικό το άνθος
- Προβλήματα με σήκωμα δαπέδων και πλακακίων από τη ρίζα

Quercus ilex

(Αριά)

- Δυσκολία στη διατήρηση μετά από εξαγωγή ή μεταφύτευση
- Δεν προσαρμόζεται καλά σε αστικά εδάφη, ανθεκτικό σε αλατότητα
- Ιδιαίτερης αισθητικής η κόμη
- Χρήση και για αλέες, άλση
- Απώλειες σε αστικά περιβάλλοντα

Sorbus aucuparia

(Σορβιά των πτηνών)

- Δυσκολία στη διατήρηση μετά από εξαγωγή ή μεταφύτευση
- Δεν προσαρμόζεται καλά σε αστικά εδάφη, προτιμά όξινης αντίδρασης, ανθεκτικό στη θάλασσα
- Ιδιαίτερης αισθητικής ο καρπός, μεγάλης διατροφικής και φαρμακευτικής αξίας
- Χρήση ως μεμονωμένο φυτό ή σε περιαστικά πάρκα
- Απώλειες σε αστικά περιβάλλοντα

Tilia platyphyllos

(Φιλύρα, Φλαμουριά)

- Ταχυαυξές
- Όξινα εδάφη, υγρά
- Σκιάφυτο ως νεαρό φυτό
- Πολλά ριζοβλαστήματα, θέλει καθαρισμό
- Το διατροφικό προϊόν φλαμούρι: μεγάλης φαρμακευτικής αξίας
- Κλασσικό φυτό σκίασης, χρήση κυρίως ως μεμονωμένο

Ulmus campestris

(Φτελιά η πεδινή)

- Ιδιαίτερα ταχυαυξές
- Ποικιλία εδαφών, καλή προσαρμογή σε αστικά
- Μεγάλη κόμη, κατάλληλη για σκίαση, χρήση και σε αλέες, όχι σε περιορισμένους χώρους
- Πρόβλημα αποτελούν τα φυλλοφάγα έντομα (κυρίως το *Xanthogaleruca luteola*)

ΘΑΜΝΟΙ

Arbutus unedo

(Κουμαριά)

- Αναλογικά βραδυαυξές
- Δυσκολία στην παραγωγή
- Απαιτητικό σε έδαφος, (όξινο, τυρφώδες)
- Δύσκολα προσαρμόσιμο σε πόλεις, προτιμά κεκλιμένα εδάφη
- Καρπός ιδιαίτερης καλλωπιστικής και διατροφικής αξίας
- Πρόβλημα αποτελούν επιθέσεις από έντομα και κατόπιν μύκητες σε συνθήκες θερμοκηπίου

Buxus sempervirens

(Πυξάρι)

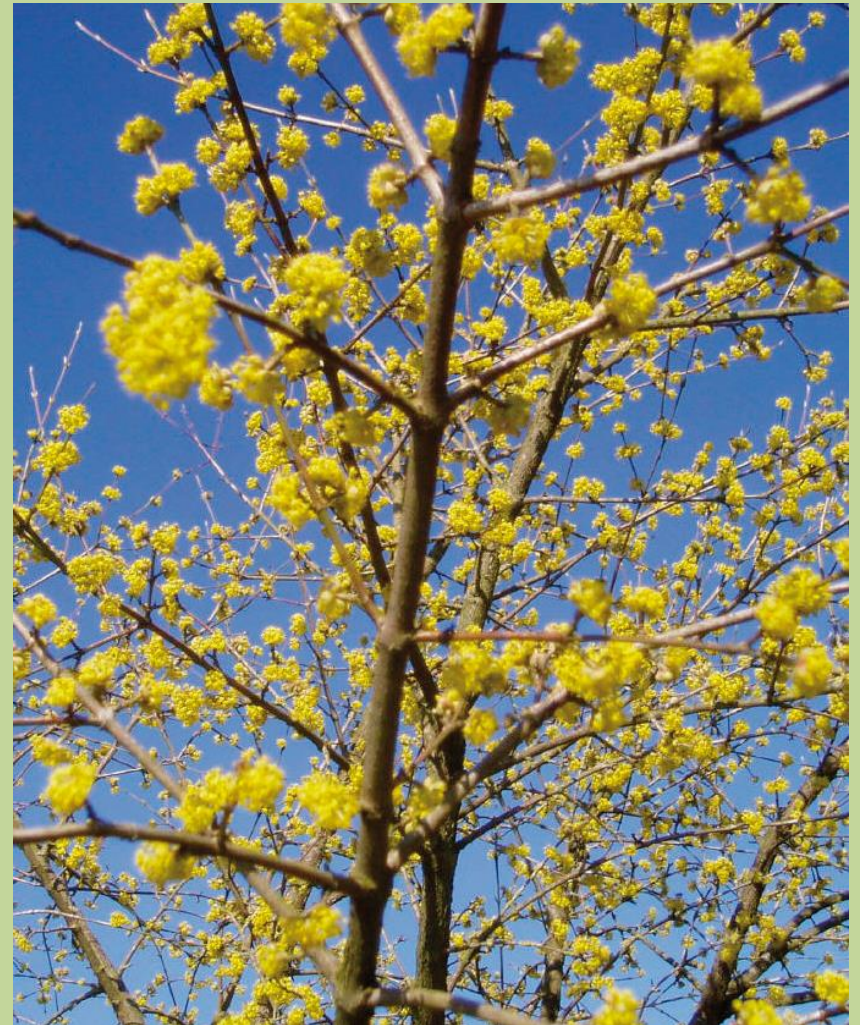
- Εξαιρετικά βραδυαυξές
- Παραγωγή με μοσχεύματα
- Σκιάφυτο
- Δύσκολα προσαρμόσιμο σε πόλεις, ιδιαίτερα σε ηλιόλουστες θέσεις
- Επιδέχεται κούρεμα, κατάλληλο για χαμηλές πυκνές μπορντούρες
- Πρόβλημα αποτελεί τα τελευταία χρόνια το φυλλοφάγο έντομο *Cydalima perspectalis* (Πυραλίδα πυξαριού)

Cornus mas

(Κρασιά)

- Παραγωγή και με μοσχεύματα, ο σπόρος θέλει αγωγή με οξύ
- Σκιάφυτο
- Καρπός ιδιαίτερης διατροφικής αξίας
- Δύσκολα προσαρμόσιμο σε πόλεις, ιδιαίτερα σε ηλιόλουστες θέσεις
- Ανθεκτικότατο σε εχθρούς και ασθένειες

Cotinus coggygria

(Κότινος, Χρυσόξυλο)

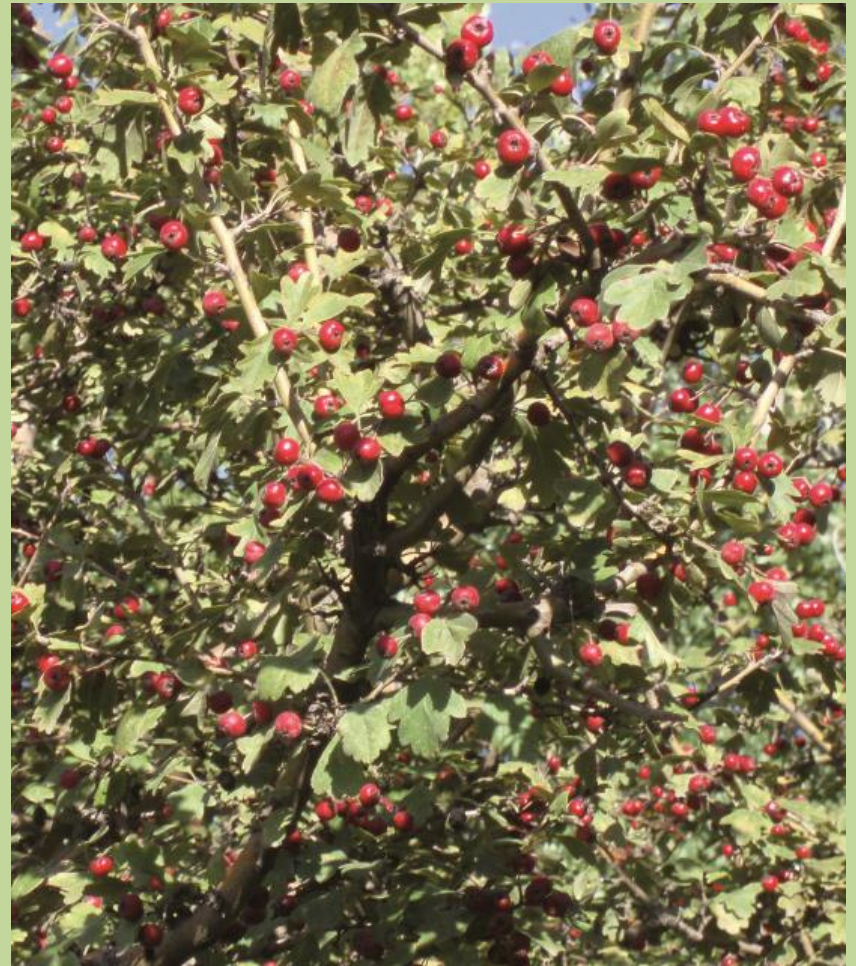
- Ανθεκτικό σε ποικιλία συνθηκών
- Φύλλα φθινοπώρου ιδιαίτερης αισθητικής
- Προσαρμόσιμο σε πόλεις, ακόμα και σε ηλιόλουστες θέσεις
- Ανθεκτικό σε εχθρούς και ασθένειες, καθώς και σε ρύπανση και αλατότητα

Crataegus monogyna

(Κράταιγος)

- Ανθεκτικό σε ποικιλία συνθηκών
- Χειρισμός σπόρου με οξύ
- Προσαρμόσιμο σε διάφορα εδάφη, όχι τόσο όξινα, ξηρανθεκτικό
- Καρπός ιδιαίτερης διατροφικής αξίας
- Μελισσοτροφικό
- Ανθεκτικό σε εχθρούς και ασθένειες, ρύπανση και αλατότητα

Ilex aquifolium

(Αρκουδοπούρναρο)

- Βραδυαυξές
- Εύκολη εξαγωγή από έδαφος
- Εύκολη διατήρηση του φυτού σε φυτοδοχεία, αλλά όχι για σειρά ετών
- Σκιάφυτο, απαιτεί υγρασία ατμόσφαιρας καθώς και εδάφους
- Προτιμά όξινα εδάφη
- Αγορά και μεμονωμένων κλαδιών

Laurus nobilis

(Δάφνη)

- Ταχυαυξές
- Εύκολη εξαγωγή από έδαφος
- Δεν αντέχει τους παγωμένους ανέμους του χειμώνα στην Β. Ελλάδα
- Σε αναζήτηση φωτός σε αστικά περιβάλλοντα, έχει βρεθεί σε ύψη άνω των 15μ.
- Ιδανικό για υψηλούς φυτοφράχτες (έως και 8μ)

Myrtus communis

(Μυρτιά, Μυρσίνη)

- Δεν αντέχει τους παγωμένους ανέμους του χειμώνα στην Β. Ελλάδα
- Προτιμά όξινα εδάφη, στραγγιζόμενα
- Τα φύλλα αναδίδουν ευχάριστο άρωμα
- Χρήση και μεμονωμένα, και ως μπάλα, και ως χαμηλές μπορντούρες

Nerium oleander

(Πικροδάφνη)

- Δεν αντέχει τους παγωμένους ανέμους του χειμώνα στην Β. Ελλάδα
- Ποικιλία εδαφών, ξηρανθεκτικό
- Αντοχή σε ρύπανση και θάλασσα
- Έχει περιοριστεί η χρήση σε σχολικές αυλές
- Χρήση και ως ομάδα θάμνων, και ως μπάλα, και ως χαμηλούς φυτοφράχτες

Pistacia lentiscus

(Σχίνος)

- Παραγωγή μόνο σε θερμοκήπια (στην Β. Ελλάδα)
- Δεν αντέχει σε χαμηλές θερμοκρασίες
- Ποικιλία εδαφών, ξηρανθεκτικό
- Ιδιαίτερος ανθεκτικό σε αλατότητα (εδάφους, ατμόσφαιρας)
- Τα φύλλα αναδίδουν ευχάριστο άρωμα

Prunus laurocerasus

(Δαφνοκέρασος)

- Ταχυαυξές
- Πιθανές ξηράνσεις φύλλων από παγωμένους ανέμους χειμώνα
- Προτιμάει όξινα και υγρά εδάφη
- Πρόβλημα με φάγωμα φύλλων από σαλιγκάρια
- Πλούσιο φύλλωμα, γυαλιστερό
- Χρήση ως μεμονωμένο, φυτοφράχτες 2-3,5μ.

Pyracantha coccinea

(Πυράκανθος)

- Ανθεκτικό σε ποικιλία συνθηκών και εδαφών
- Ευκολία στη διατήρηση σε φυτοδοχεία
- Καρπός αισθητικής αξίας
- Μελισσοτροφικό
- Χρήση για αδιαπέρατους φράχτες, όχι σε αστικά περιβάλλοντα

Sambucus nigra

(Σαμπούκος)

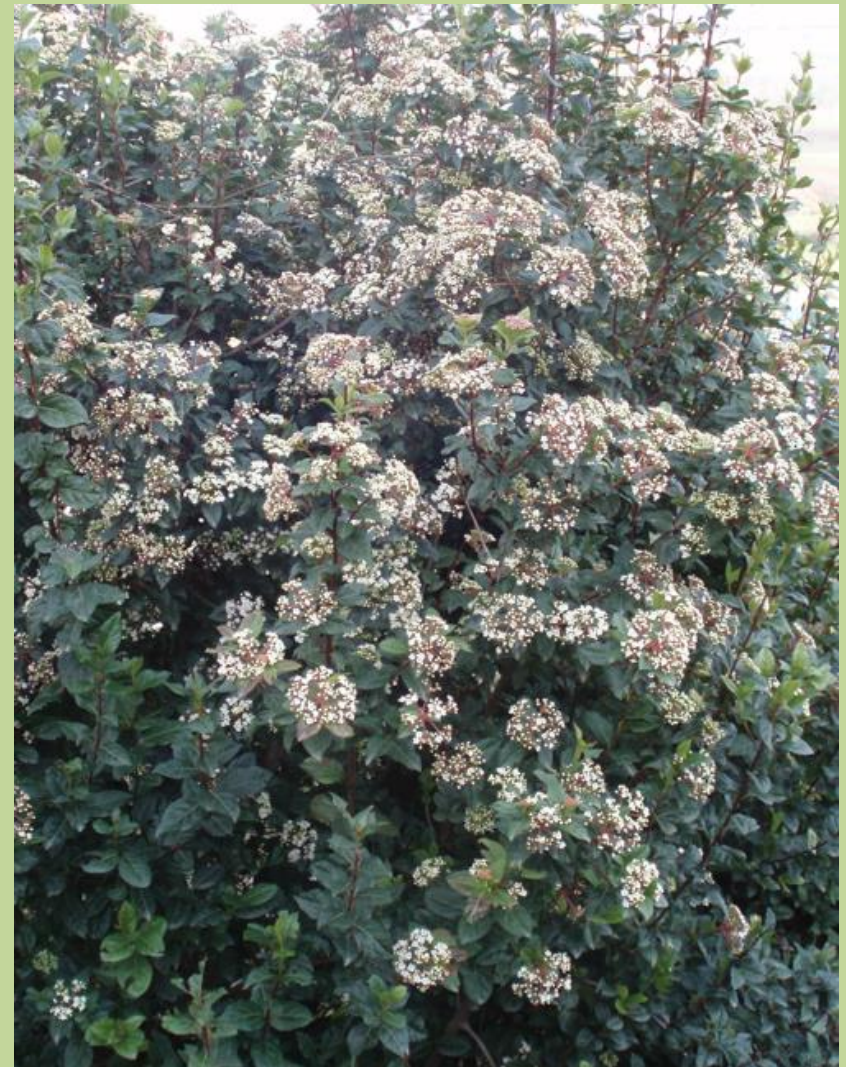
- Μέτρια ταχυαυξές αλλά όχι σε συνθήκες φυτωρίου
- Ανθεκτικό σε ρύπανση, ξηρασία και θάλασσα
- Μέρη του φυτού ιδιαίτερης διατροφικής αξίας
- Ως μεμονωμένο μπορεί να φτάσει σε ύψη και πλάτη μικρού δένδρου

Viburnum tinus

(Βιβούρνο τίνους ή κοινό, Αγριοδάφνη)

- Μέτρια ταχυαυξές
- Ανθεκτικό σε συνθήκες φυτωρίου
- Προτιμά υγρασία στο έδαφος
- Σε ακραίες χαμηλές θερμοκρασίες ξεραίνονται κλαδιά
- Ανθοφορία αλλά για περιορισμένο χρονικό διάστημα, καρποφορία αισθητικής αξίας
- Ως μεμονωμένο μπορεί να φτάσει σε ύψη άνω των 4μ.
- Ευάλωτο σε ασθένειες και έντομα, σαλιγκάρια
- Ιδανικό για φυτοφράχτες, 1,5-2,5μ, και σε συνδυασμό με ποικιλία φυτών

Vitex agnus castus

(Λυγαριά)

- Ευαίσθητο σε παγετούς
- Ποικιλία εδαφών, ανθεκτικό σε αλατότητα εδαφών και ατμόσφαιρας καθώς και σε ρύπανση
- Χρήση σε παραθαλάσσιες περιοχές

Σας ευχαριστώ θερμά για την
προσοχή σας